

Ανάσταση, η πρόγευση της αιώνιας ζωής (Νικόλαος Πάτσαλος, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#)



Πάθος και Ανάσταση και ο οντολογικός χαρακτήρας βίωσης αυτών κατά τον Άγιο Συμεών τον Νέο Θεολόγο.

«Πάσχα ιερόν ἡμῖν σήμερον ἀναδέδεικται, Πάσχα καινὸν ἅγιον, Πάσχα μυστικό» [1]. Το Πάσχα της Ορθοδόξου Ανατολής καλείται «Πάσχα Μυστικό» αποδίδοντας το μυστικό και μυστηριακό χαρακτήρα της εορτής και τη δυνατότητα της Μυστικής του βίωσης. «Πάθος και Ανάσταση και ο οντολογικός χαρακτήρας βίωσης αυτών κατά τον Άγιο Συμεών τον Νέο Θεολόγο». Ο «έκφάντωρ τῆς μυστικῆς θεολογίας»[2] μας μυεί σε μία μυστική, τριαδοκεντρική[3], χαρισματική και αγιοπνευματική εμπειρία του Πάθους και της Αναστάσεως.



Η Ανάσταση του Χριστού έχει πράγματι οντολογική σημασία, η οποία συνιστά την πεμπτουσία της Ορθοδόξου Πίστεως[4]. Εξάλλου, «Εἰ δε Χριστὸς οὐκ ἐγήγερται κενὸν ἄρα τὸ κήρυγμα ἡμῶν, κενὴ δε καὶ ἡ πίστις ἡμῶν»[5]. Στο Σταυρό και την

Ανάσταση κορυφώνεται το ανακαινιστικό και σωτηριολογικό έργο του Χριστού που ξεκινά δια της σαρκώσεως[6]. «*Ἀποδεξάμενοι τὴν πρὸς ἡμᾶς ἀγάπην αὐτοῦ, γινώμεν ὅτι, εἰ μὴ ἐβούλετο σῶσαι δι’ αὐτοῦ τοὺς ἐξαγορασθέντας ἡμᾶς, οὐκ ἂν και κατήρχετο ἐπὶ τῆς γῆς, οὐκ ἂν και ἐσφάζετο δι’ ἡμᾶς*», [7] επισημαίνει χαρακτηριστικά ο Άγιος Συμεών.

Ο Σταυρός του Χριστού «*τὴν προγονικὴν ἡμῶν κατάραν*» ἐξείληψεν[8]. Ὅ,τι δεν κατόρθωσε το «ξύλον» του παραδείσου το κατόρθωσε ο τίμιος σταυρός. Η παρακοή του πρώτου Αδάμ οδηγεί στο θάνατο ενώ ο σταυρικός θάνατος του δευτέρου Αδάμ[9] «*ἀφθαρσίας ἐνδύει εὐπρέπειαν*»[10]. «*Ὡσπερ γάρ ἐν τῷ Ἀδάμ πάντες ἀποθνήσκουσι, οὕτω και ἐν τῷ Χριστῷ πάντες ζωοποιηθῆσονται*»[11] κατά τον Απόστολο Παύλο. Η πτώση οδηγεί «*εἰς φθοράν και θάνατον*» και διακόπτει την κοινωνία με το ανέσπερο φῶς της αιωνίου βασιλείας[12] ενώ η Ανάσταση φωτοδοτεί τα σύμπαντα. «*Νῦν πάντα πεπλήρωται φωτός οὐρανός τε και γῆ και τα καταχθόνια*»[13] ψάλλουμε στον αναστάσιμο κανόνα.

«*Ο Χριστός και Θεός ἡμῶν [...] ἀνέστη ἐκ τῶν νεκρῶν και μετὰ ταῦτα ἀνῆλθεν εἰς οὐρανοὺς μετὰ δόξης πολλῆς και δυνάμεως*»[14]. Το μυστήριο της Αναστάσεως σηματοδοτεί την πορεία της ανθρωπότητας ανοίγοντας νέες προοπτικές. Η Ανάσταση δεν αποτελεί απλῶς ένα βιογραφικό δεδομένο του Χριστού[15] ή ένα ιστορικό γεγονός, αλλά γίνεται το έναυσμα της απαρχῆς της «*ἄλλης βιοτῆς τῆς αἰωνίου*»[16]. Το μέγα αυτό μυστήριο δεν αγγίζει μόνο την ιστορία αλλά και την προσωπική μας οντολογία. Ἐτσι, «*τό Πάσχα, ἡ χαρμόσυνος ἡμέρα, ἡ πάσης εὐφροσύνης και θυμηδίας, τῆς τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως [...] ἀεὶ μᾶλλον δὲ καθ’ ἐκάστην και ἀεννάως γινομένης ἐν τοῖς εἰδόσι το μυστήριον ταύτης, χαράς και ἀγαλλιιάσεως ἀφάτου ἐπλήρωσε τάς καρδίας ἡμῶν*»[17]. Η Ανάσταση γίνεται «*μυστικῶς*» προσωπική εμπειρία του πνευματικού ανθρώπου ως «*πρόγευση τῆς αἰωνίου ζωῆς και βασιλείας*»[18].

[Συνεχίζεται]

[1] Στιχηρά του Πάσχα. Βλ. *Πεντηκοστάριον*, εκδ. Αποστολική Διακονία, Αθήνα 2010.

[2] Παρακλητικός Κανών Και Χαιρετισμοί Ὑπο Γερασίμου Μοναχοῦ Μικραγγιαννανίτου. Βλ. *Πανηγυρικαί Ἀκολουθίαι Τοῦ Ὁσίου Και Θεοφόρου Πατρός Ἡμῶν Συμεών Τοῦ Νέου Θεολόγου*, εκδ. Ἱεράς Μονῆς Ἁγίου Συμεών Τοῦ Νέου Θεολόγου, Κάλαμος Ἀττικῆς 1993, σελ.65.

- [3] Βλ. Vladimir Lossky, *Η Μυστική Θεολογία της Ανατολικής Εκκλησίας*, μτφρ. Πλευράκη Στέλλας, Θεσσαλονίκη ⁵1991, σελ. 289.
- [4] Βλ. Αναστασίου Αρχιεπισκόπου Τιράνων και πάσης Αλβανίας, *Nūn πάντα πεπλήρωται φωτός*, εκδ. Μαΐστρος, Αθήνα ⁴2012, σελ.10.
- [5] *Α΄ Κορ. 15,14*.
- [6] Βλ. Βασιλείου. Α. Τσίγκου, *Ο Ανακαινισμός Του Ανθρώπου Κατά τη Δογματική Διδασκαλία του Αγίου Συμεών Του Νέου Θεολόγου*, εκδ. Π. Πουρναρά, Θεσσαλονίκη 2009, σελ.108.
- [7] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, *Ηθικός 2, Φιλοκαλία Των Νηπτικών Καί Ασκητικών, τ. 19B*, εκδ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Θεσσαλονίκη 1988, σελ.140-141.
- [8] Απόστιχα Εσπερινού του Δ΄ Ήχου. Βλ. *Παρακλητική*, εκδ. Αποστολική Διακονία, Αθήνα 2010.
- [9] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, ό.π, σελ.285.
- [10] Αναστάσιμος Κανόνας εϊρμός της ζ΄ ωδής. Βλ. *Πεντηκοστάριον*, ό.π.
- [11] *Α΄ Κορ.. 15, 20-22*.
- [12] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, *Ηθικός 10, Φιλοκαλία Των Νηπτικών Καί Ασκητικών, τ. 19Γ*, εκδ. Γρηγόριος ο Παλαμάς, Θεσσαλονίκη 1988, σελ.116.
- [13] Βλ. Αναστάσιμος Κανόνας Τροπάριο της γ΄ ωδής. Βλ. *Πεντηκοστάριο*, ό.π.
- [14] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, *Κατήχηση 13, SC 104, 192-194*.
- [15] Βλ. Γεωργίου Ι. Μαντζαρίδη, *Χριστιανική Ηθική*, τ.2^{ος}, εκδ.Πουρναρά, Θεσσαλονίκη, 2009, σελ.670
- [16] Αναστάσιμος Κανόνας Τροπάριο της ζ΄ ωδής. Βλ. *Πεντηκοστάριο*, ό.π.
- [17] Βλ. Συμεών Του Νέου Θεολόγου, ό.π, 190.
- [18] Ακολουθία Θείας Μεταληψεως. Βλ. *Ωρολόγιο το Μέγα*, εκδ. Αποστολική Διακονία, Αθήνα 2010.